

30.12.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**30 Aralık 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

30 Aralık 2020 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7261 Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3341)

— Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Uygulanacak Ücretlerin Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3342)

— 7256 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesi ile 4 üncü Maddesinde (Onüçüncü ve Ondördüncü Fıkraları Hariç) Yer Alan Başvuru ve İlk Taksit Ödeme Sürelerinin, Anılan Maddelerde Belirtilen Sürelerin Bitiminden İtibaren Bir Ay Uzatılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3343)

— 4857 Sayılı İş Kanununun Geçici 10 uncu Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarında Belirtilen Sürelerin 17/1/2021 Tarihinden İtibaren İki Ay Uzatılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3344)

YÖNETMELİK

— Isı Sayaçları Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı

— Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliği (Sıra No: 1)

— Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/31)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020/52)

— Bazı Tekstil, Konfeksiyon ve Deri Ürünlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/18)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/26)

— İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2021/1)

— İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2021/2)

KURUL KARARI

— Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 25/12/2020 Tarihli ve 9347 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 8/10/2020 Tarihli ve 2017/32052 Başvuru Numaralı Kararı

Üretici birlikleri çiğ sütü 3 TL'den satacak

Çanakkale, Balıkesir ve Bursa'da süt üreticilerini temsil eden birlikler ve sanayiciler arasında yapılan anlaşma sonucu çiğ süt fiyatı 3 TL olarak belirlendi

İRFAN DONAT

Tarım sektörü açısından 2020 yılını oldukça zorlu şekilde tamamlayan çiğ süt üreticileri, mevcut fiyat politikaları karşısında ayakta kalmakta zorlanınca önemli bir karara imza attı.

Bazı birlikler ve sanayiciler kendi aralarında anlaşarak çiğ süt için Gıda Komitesi'nin belirlediği 2,80 TL tavsiye fiyatı yerine yeni bir fiyat belirledi.

Çanakkale, Balıkesir ve Bursa'da süt üreticilerini temsil eden birlikler ve sanayiciler arasında yapılan anlaşma sonucu çiğ süt fiyatı, toplama ve soğutma masrafları dahil 3 TL olarak belirlendi. Yüksek girdi maliyetleri yüzünden ayakta kalmakta zorlanan üreticiler açısından söz konusu anlaşma ve fiyat memnuniyet yarattı.

Hatırlanacağı üzere 15 Kasım 2019 tarihinde 2 Lira 30 Kuruş olarak belirlenen çiğ süt tavsiye fiyatı 13 ay boyunca değişmemiş ve en son Gıda Komitesinin kararı ile 1

Ocak 2021'den itibaren geçerli olmak üzere çiğ süt tavsiye fiyatının 2 Lira 80 Kuruş olacağı açıklanmıştı. Destekleme primi de 40 kuruştan 30 kuruşa düşürülmüştü. Böylece son 13 ayda üreticinin toplam maliyetleri yüzde 60'tan fazla artarken, çiğ süt fiyatındaki zam yüzde 21,7 ile sınırlı kalmış oldu.

Pek çok üretici zarar ettiği ve para kazanamadığı gerekçesiyle anaç hayvanlarını kesime gönderdi.

İşte bu sürecin sürdürülemez olduğuna karar veren bazı Birlik başkanlarının yaptığı anlaşma üreticiye moral oldu.

Balıkesir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu adına sosyal medya üzerinden açıklama yapan Mustafa Kemal Çakırca, "Birliğimiz ve ilimizde faaliyet gösteren süt üreticileri birliklerinin ilimizden çiğ süt alımı yapan süt sanayicileri ile yaptıkları toplantı sonucu; 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren çiğ süt satışı litre fiyatının 2,80 TL üzerine 20 kuruş ilave edilerek 3 TL olarak uygulanmasına karar verilmiştir. Yetiştiricilerimize hayırlı olmasını dileriz" dedi.

Benzer bir açıklama da Bursa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı İsmail Anıl'dan geldi. Anıl, Birliğin sosyal medya hesabından, "Birliğimiz, süt sanayicileri ile yapılan görüşmelerde çiğ süt alım fiyatının 2,80 TL üzerine 20 kuruş ilave edilerek 3,00 TL olarak belirlenmiştir. Herhangi bir sorun ile karşılaşıldığında Birliğimiz ile irtibata geçebilirsiniz. Yetiştiricilerimize hayırlı olsun" açıklamasında bulundu.

Çanakkale'de de süt sanayicileri, süt üreticileri ve kooperatif temsilcileri tarafından gerçekleştirilen toplantı sonucu, çiğ sütün litre alım fiyatı konusunda uzlaşmaya varıldı. Yaklaşık 3 saat süren toplantı sonucunda üreticiler, sanayiciler ve kooperatif temsilcileri çiğ sütün litre fiyatının 3 Lira olması konusunda anlaşmaya vardı. Söz konusu fiyat Nisan ayı sonuna kadar geçerli olacak. Taraflar, Nisan ayı sonu veya Mayıs ayı başında bir araya gelerek yeni fiyat konusunda yeniden pazarlık gerçekleştirecek.

Çanakkale Olay Gazetesine demeç veren Tarım Kooperatifleri Merkez Birliği (TARIM-KOOP) Genel Başkanı Mehmet Özkurnaz, yeni fiyatın her iki tarafa da hayırlı olması temennisinde bulundu. Özkurnaz, "Ulusal Süt Konseyi'nde geçtiğimiz ay içerisinde, sütün fiyatı Nisan ayı sonuna kadar 2 lira 80 kuruş olarak açıklandı. Ancak Ulusal Süt Konseyi'nin açıkladığı eşik fiyattır. Yan fiyatlarının, girdi maliyetlerinin çok yükseldiği bir süreçte, 2 lira 80 kuruş olarak açıklanan Ulusal Süt Konsey fiyatı üzerine, sanayiciyle gerçekleştirdiğimiz toplantıda 20 kuruş fiyat talebinde bulunduk. Sağ olsun sanayici arkadaşlarımız ile Nisan ayı sonuna kadar süt fiyatını 3 Lira olarak fiyatı belirlemiştik. Geçmiş dönemde Ulusal Süt Konseyi tarafından

açıklanan 2,30 TL'lik fiyat çiftçimizi zor durumda bırakmıştı. Birçok çiftçimiz hayvancılığı bırakmak zorunda kalmıştı" dedi.

Özkurnaz, "3 lira günümüz şartlarında olabilecek en güzel fiyattır. O da bugün için... Yarının ne getireceğini bugünden bilme şansımız yok. Bu fiyat aslında Güney Marmara bölgesindeki bir fiyat oluşumudur. Biz sütü üretirken çiftçimizin süt kalitesine de çok önem veriyoruz. Kalite bizim önceliğimizdir. Çiftçimizde kaliteli sürünü yüksek fiyata satma hakkını görüyoruz. Çiftçimiz bu konuda kendini yetiştirmiş, iyi süt üreten çiftçimizdir. Sanayici arkadaşlarımızın da bu fiyata anlayış göstermeleri bizleri ayrıca mutlu etmiştir. Sanayici varsa çiftçi vardır, çiftçi varsa sanayici vardır" dedi.

Konudan haberdar olan farklı illerdeki süt üreticileri, çiğ süt fiyatına dair 3 ilde alınan yeni fiyat kararının diğer illerde de uygulanması gerektiğini dile getiriyor.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru da konuyla ilgili olarak sosyal medya hesabından, "Çanakkale, Balıkesir ve Bursa'da süt üreticilerini temsilen birlikler ve sanayiciler anlaşarak; çiğ süt fiyatını toplama ve soğutma masrafları dahil 3 TL olarak belirlediler. Üreticiyi memnun eden bu anlaşma Tarım Bakanlığı ve Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanarak tüm bölgelerde uygulanmalıdır" çağrısından bulundu.

Bakan Pekcan: Birleşik Krallık ile ilk hedef 20 milyar dolarlık ticaret hacmi

Ticaret Bakanı Pekcan, "Birleşik Krallık ile yaptığımız Serbest Ticaret Anlaşması'na hizmetler sektörü ve yatırımları da dahil ettiğimizde ticaret hacmimizi daha yukarı rakamlara çıkarma potansiyelimiz var. Gümrük Birliği anlaşmasında olmayan hizmetler sektörü, yatırımlar ve tarım ürünleriyle ilgili de kapsam genişlemesine gideceğiz. İngiltere'yle bu konuda karşılıklı olarak mutabıkız." dedi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Birleşik Krallık ile imzaladıkları serbest ticaret anlaşması ile ticaret hacminde yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını sonrasında ilk hedeflerinin 20 milyar dolar seviyesine ulaşmak olduğunu bildirdi.

Birleşik Krallık, Brexit sonrası Avrupa Birliği (AB) ile vardığı anlaşmanın ardından ilk Serbest Ticaret Anlaşmasını (STA) Türkiye ile imzaladı.

Pekcan, Türkiye'nin 25 yıllık Gümrük Birliği geçmişi olduğunu, Ocak 2020 itibarıyla Brexit süreciyle beraber İngiltere'nin Gümrük Birliği'nden ayrıldığını ve yıl sonuna kadar geçiş süreci tanındığını hatırlatarak, Türkiye'nin 1 Ocak 2021 itibarıyla İngiltere ile Gümrük Birliği anlaşmasından gelen birlikteliğinin biteceğini anlattı.

Bu anlaşmayı imzalayarak iş insanlarının, ihracatçının 25 yıllık kazandığı haklarda bir kayba sebep olmaması yönünde bir alt zemin hazırlamış olduklarını ifade

eden Pekcan, bunu, anlaşmanın kapsamını genişletmek üzere bir ilk adım olarak gördüklerini kaydetti.

Öte yandan Serbest Ticaret Anlaşması'nda Gümrük Birliği anlaşmasında olmayan hizmetler sektörü, yatırımlar ve tarım ürünleriyle ilgili de kapsam genişlemesine gideceklerini dile getiren Pekcan, "İngiltere'yle bu konuda karşılıklı olarak mutabıkız, en kısa zamanda bu görüşmelere de başlayacağız." diye konuştu.

Pekcan, STA görüşmelerinin 2017'den itibaren süren zor bir süreç olduğuna işaret ederek, şöyle devam etti:

"Sadece iki ülke arasındaki STA koşullarını konuştuğumuz bir anlaşma değildi. Çünkü biz bu anlaşmayı Avrupa Birliği ile Birleşik Krallık anlaşmasının nihayetlenmesi ve o anlaşmanın paraleli doğrultusunda da AB ile olan yükümlülüklerimizden dolayı yapmak zorundaydık. Bir taraftan en üst düzeyde ve teknik seviyede Birleşik Krallık ile görüşmelerimizi sürdürürken, STA şartlarında adım adım karşılıklı olarak mutabakata varırken, bir taraftan da bunları AB ile de paylaşarak onlarla da paralel çalışmamız gerekiyordu. Tam bir ticari diplomasi faaliyeti yürüttük. Özellikle bu yıl boyunca söz konusu faaliyetlerimizi artırarak devam ettik."

"İkili ilişkiler daha da gelişecek"

Serbest Ticaret Anlaşmasıyla beraber ikili ilişkilerin daha da gelişeceğini vurgulayan Pekcan, "Bizim ticaretimiz de Avrupa Birliği'ndeki talep daralmasıyla birlikte daraldı. Ancak pandemi sonrasında ilk hedefimiz tekrar 20 milyar dolar seviyesine ulaşmak. Birleşik Krallık ile yaptığımız Serbest Ticaret Anlaşması'na hizmetler sektörü ve yatırımları da dahil ettiğimizde ticaret hacmimizi daha yukarı rakamlara çıkarma potansiyelimiz var." diye konuştu.

Pekcan, şu anda İngiltere'nin Türkiye'deki en büyük doğrudan yabancı yatırımın yapıldığı ülkelerden birisi olduğunu ifade ederek, şunları kaydetti:

"11 milyar 600 milyon dolarlık yatırımı var Türkiye'de. Özellikle pandemi döneminde küresel tedarik ve değer zincirlerindeki dönüşümle beraber Türkiye, gerek coğrafi pozisyonu, jeopolitik konumu, gerek beşeri kaynakları, eğitilmiş insan gücü ve kalite alt yapısıyla 25 yıldır Avrupa standartlarında üretim yapan bir üretim ve ihracat üssü. Türkiye'nin dolayısıyla hem İngiliz yatırımcılar için hem de uluslararası yatırımcılar için cazibe merkezi olması beklenen bir sonuç."

Borç yapılandırmada taksit ve başvuru süresi uzadı

Bazı alacakların yeniden yapılandırılması için başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri bir ay uzatıldı.

Bazı alacakların yeniden yapılandırılması için başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri bir ay uzatıldı.

Cumhurbaşkanlığının konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, daha önce 31 Aralık 2020 olan başvuru süresi ve ilk taksit süresi bir ay uzatıldı.

Borç yapılandırma düzenlemesi 17 Aralık'ta yürürlüğe girdi

Vergi ve SGK borçları başta olmak üzere kamuya olan borçların yapılandırılarak ödenmesini öngören 7256 sayılı Kanun, 17 Kasım 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi. Yapılandırma Kanunu ile, 289 milyar TL'si vergi, 165 milyar TL'si SGK ve kalanı da diğer kurumlara olan borçlar olmak üzere yaklaşık 500 Milyar TL. tutarında bir borcun yapılandırılması amaçlanıyor.

Ethem Sancak TOGG Yönetim Kurulu'ndan ayrıldı

BMC Yönetim Kurulu Başkanı Sancak, TOGG yönetim kurulu üyeliğinden istifa etti. Sancak'ın yerine BMC İcra Kurulu Başkanı Bülent Denkdemir seçildi.

BMC Yönetim Kurulu Başkanı Ethem Sancak, Türkiye'nin Otomobili Girişimi Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (TOGG) yönetim kurulu üyeliğinden istifa ederken, Sancak'ın yerine BMC İcra Kurulu Başkanı Bülent Denkdemir seçildi.

TOGG'un 2019 yılına ait genel kurul toplantısında Sancak'ın istifası sonrasında yerine seçilen BMC İcra Kurulu Başkanı Bülent Denkdemir'in selefinin süresini tamamlaması için yönetim kurulu üyeliğinin onaylanmasına oy birliğiyle karar verildi.

TOGG'un internet sitesinde de Sancak'ın yerine Bülent Denkdemir'in girdiği görüldü.

Şirketin yönetim kurulu başkanlığı görevini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu yürütüyor. Tuncay Özilhan ve Taha Yasin Öztürk Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevinde bulunurken, kurulda Kamilhan Süleyman Yazıcı, Bülent Denkdemir, İnan Kıraç, Okan Baş, İzzet Serhat Demir, Osman Yılmaz, Ahmet Nazif Zorlu ve Bekir Cem Köksal üye olarak yer alıyor.

Bankalar mevduat yarışına başladı

MB'nin faiz kararından sonra, mevduat faizlerinde beklenen hareket başladı. Rekabet kızışınca bir hafta önce yüzde 13-14 seviyesinde tuttuğu faizi yüzde 17-18'e çıkaran bankalar oldu.

Türkiye, faizlerde dünya sıralamasında dokuzuncu sıraya yerleşirken, bankalar da mevduatta rekabete başladı. Merkez Bankası'nın (MB) 24 Aralık'taki yılın son toplantısında piyasa beklentilerini aşan 200 baz puanlık faiz artışı mevduat faizlerinde beklenen hareketi beraberinde getirdi. Politika faizinin yüzde 17'ye yükselmesinin ardından kasım ayında yüzde 13-14 seviyelerinde olan mevduat faizleri de hareketlendi. Birkaç banka ile sınırlı olmakla birlikte faizler aralıkta yüzde 18'e kadar çıkmıştı ancak, MB'nin hamlesinden sonra büyük ölçekli bankalar da rekabete katıldı. Böylece, 32 gün vadeli TL mevduata verilen %17-% 18 faiz seviyesi genele yayıldı. Bazı bankaların yüzde 19'lu oranları verdiği de konuşuluyor. MB'nin zorunlu karşılıklar için kredi büyümesi şartını da kaldırması mevduat faizlerinin tırmanmasında etkili oluyor.

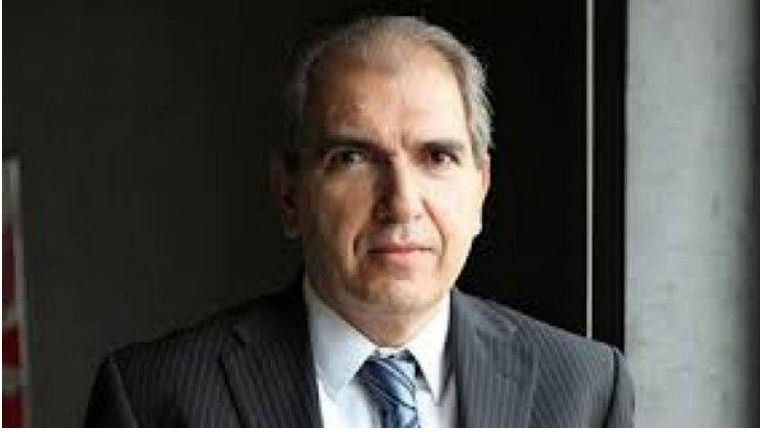
PAZARLIK DEVREDE

Faizlerin yükseldiğini gören vatandaş, bankasından yüksek faiz talep etmeye başlayınca 'artı puan' denilen tezgah altı oranlar da devreye girince mevduat yarışı kızıştı. Geçen haftaya kadar yüzde 13-14 bandında faiz veren bankalar müşteri kaybetmemek için faizi yüzde 18'ye kadar çıkarabiliyor. Merkez Bankası, TL mevduatlara olan ilginin canlanmasıyla dolarizasyonun önüne geçilebileceğini öngörüyor. Ancak henüz vatandaşların tercihi MB'nin öngörülerini doğrulamıyor.

Nitekim, yurtiçi yerleşikler 18 Aralık ile biten haftada 2.6 milyar dolar değerinde döviz daha satın aldı ve döviz tevdiat hesapları 234.1 milyar dolara çıktı.

DÖNÜŞ ZAMAN ALACAK

Turkish Bank Yönetim Kurulu Danışmanı Tuğrul Belli de dövizden TL'ye geçişin zaman alacağını ancak en azından dolarizasyonu durdurmanın önemli olduğunu altını çizerek, TL mevduat faizlerinin artışıyla birlikte önümüzdeki günlerde döviz alımının devam edip etmeyeceğinin önemli olduğunu söyledi. Dolarize olan tasarruf sahiplerinin riske çok duyarlı bir kesim olduğunu belirten Belli, "TL'ye dönüşe ikna olmaları için sadece TL mevduat faizi yeterli değil, başka kriterler de var. Enflasyonda kalıcı düşüşü bekleyeceklerdir. MB de en az 3-4 ay enflasyonda düşüş öngörmüyor. Dolayısıyla ters para ikamesi bugünden yarına hemen olacak bir şey değil" dedi.

Tuğrul Belli

DOLAR, 7.34 LİRAYI TEST ETTİ BORSADA YIL SONU RALLİSİ VAR

Merkez Bankası'nın faizi yüzde 17'ye yükseltmesi ve sıkı para politikasına devam edeceğine ilişkin verdiği mesajların etkisi ile dövizde yaşanan gerileme devam ediyor. Dolar dün 7.3473 liraya, Euro ise 8.9860 liraya kadar geriledi. Yabancı yatırımcıların TL'ye olan ilgisi artarken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) aldığı işlem limitlerini sınırlama kararının bir sonucu olarak Londra swap piyasasında gecelik faiz eksi yüzde 3.5 seviyelerde bulunuyor. BDDK'nın konuya ilişkin önümüzdeki günlerde yeni bir adım atabileceği vurgulanıyor. Dolar günü 7.3570 liradan, Euro ise 9.0130 liradan tamamladı. Aralık ayında yükseliş çizgisini koruyan Borsa İstanbul ise günü yüzde 1.42 yükselişe 1.459 puandan tamamlarken tüm zamanların kapanış rekorunu da kırdı.

Elektrik ve doğalgaz faturasına zam. 2021'in ilk zammı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 2021'de elektrik ve doğalgazda hizmet bedeline yüzde 11 zam yapılacağını duyurdu.

EPDK Kurul Kararları Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

EPDK, tüm hizmet tarifelerinde TÜFE oranında yaklaşık yüzde 11 zam yaptı. 2021 yılında abone gruplarına göre elektrik piyasasında güvence bedelleri; **sanayi ve ticarethane için** 93.7kWh/TL'den 106.9 kWh/TL'ye, **mesken için** 33 kWh/TL'den 37.6 kWh/TL'ye, **şehit aileleri ve muharip gaziler için** 16.5 kWh/TL'den 18.8 kWh/TL'ye, **tarımsal sulama, aydınlatma ve diğerleri için** 44.5 kWh/TL'den 50.7 kWh/TL'ye yükseltildi.

Öte yandan kesme – bağlama bedellerinde; alçak gerilim (meskenler) yüzde 46, orta gerilimde yüzde 21 düşüş sağlandı.

İşten çıkarma yasağı bir kez daha uzatıldı

Son dakika haberi... İşten çıkarma yasağı bir kez daha uzatıldı. Resmi Gazete'de yayınlanan karara göre, işten çıkarma yasağı iki ay daha uzatıldı.

Son dakika haberi... Resmi Gazete'de yayınlanan karara göre, işten çıkarma yasağı iki ay daha uzatıldı.

Cumhurbaşkanlığı'nın '4857 Sayılı İş Kanununun Geçici 10 uncu Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarında Belirtilen Sürelerin 17/1/2021 Tarihinden İtibaren İki Ay Uzatılmasına Dair Kararı' Resmi Gazete'de yayınlandı.

Buna göre, 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca işverenin 3 aylık süre ile çalışanını işten çıkarma yasağı, 17 Ocak 2021'ten itibaren 2 ay daha uzatılmıştı.

İşte Türkiye'nin insani gelişmişlik endeksi!

TEPAV, UNDP'nin metodolojisini kullanarak 81 ilin "İnsani Gelişmişlik Endeksi"ni hesapladı. İlk sırayı Ankara'nın aldığı gelişmişlik listesinin sonundaki il Ağrı oldu.

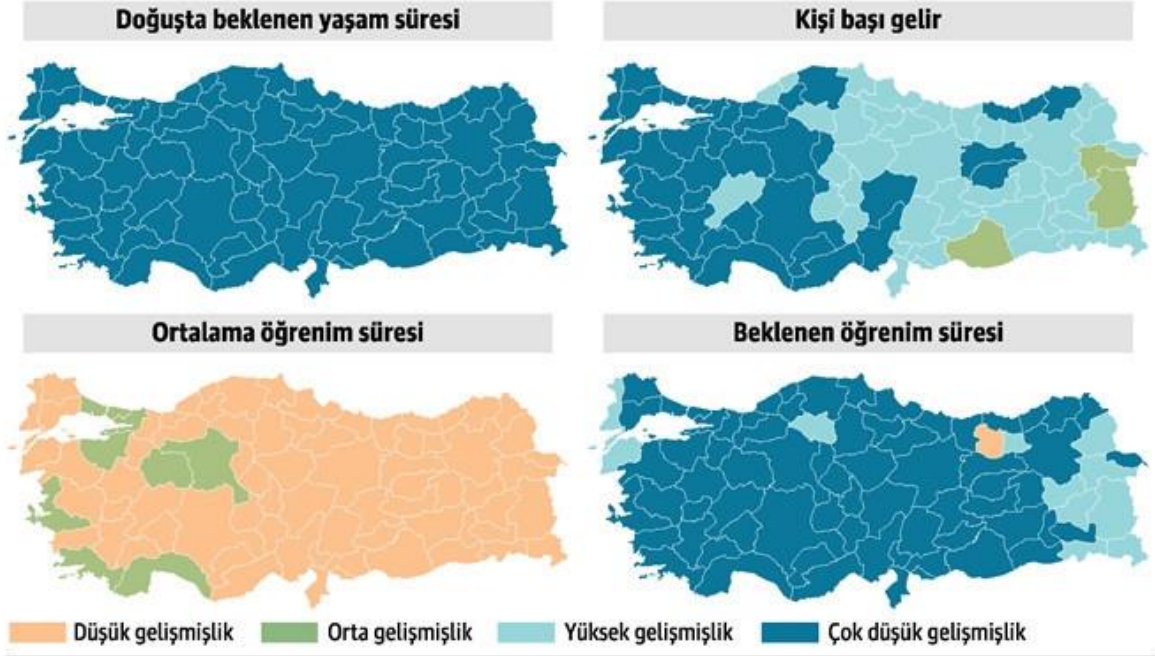
Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 2020 yılı İnsani Gelişme Raporunu temel alarak Türkiye'nin 81 ili için İnsani Gelişmişlik Endeksi'ni çıkardı. Raporun sonuçlarına göre beklenenin aksine insani gelişmişlikle, rekabet gücü performansları arasında paralellik bulunmuyor. Rekabet gücü yüksek iller insani gelişmişlikte aynı performansı yakalayamıyor, buna karşılık İnsani Gelişmişlik Endeksi yüksek iller de bunu rekabetçiliğe dönüştüremiyor. İnsani Gelişmişlik Endeksinde ilk sıralarda Ankara, İstanbul, İzmir gibi iller öne çıkarken, bu listeye Tunceli'nin 7'nci sıradan girerek Eskişehir, Bursa, Kayseri gibi illeri geride bırakması dikkat çekti.

Tunceli 7'nci sırada

TEPAV'ın 2017 yılına ilişkin 81 ile yönelik yürüttüğü İnsani Gelişmişlik Endeksi çalışmasında illerin, gelir, sağlık ve eğitim düzeyine sınıflandırma yapıldı. Bu kapsamda küresel sınıflamaya göre gelişmişlik düzeyi 'çok yüksek' grubunda 21 il yer alıyor. Bu iller arasında ilk sırada Ankara gelirken, ekonomik gelişmişlik düzeyi yüksek olan İstanbul, Kocaeli, Antalya, İzmir ve Muğla Ankara'yı takip ediyor. Ancak listenin 7'nci sırasında çok da tahmin edilmeyen bir il olan Tunceli'nin yer alması dikkat çekiyor. Özellikle okullaşma oranının çok yüksek olduğu bilinen Tunceli sıralamaya 7'nci sıradan girerken, ekonomik yönden kendisinden çok daha ilerde

olan Eskişehir, Bursa, Kayseri gibi illeri de geride bırakma başarısını gösterdi. 21 ilin yer aldığı 'çok yüksek' düzeyde olan iller arasında ayrıca, Karaman 15'inci sırada bulunuyor. Artvin ve Bilecik ise 17'nci sırayı paylaşıyor.

81 ilin İnsani Gelişme Endeksi alt göstergelerine göre gelişmişlik düzeyleri, 2017

Kaynak: Dünya Bankası, MEB, OECD, TÜİK, UNDP, UNESCO, UIS, YÖK (2019), TEPAV hesaplamaları

Orta düzeydeki tek il Ağrı

TEPAV listesinde yüksek gelişmişlik grubunda 59 il bulunuyor. Sadece Ağrı, yüksek gelişmişlik sınırına yakın olmakla birlikte orta gelişmişlik düzeyinde yer alan tek il olarak dikkat çekiyor.

81 ilin tamamı 'çok yüksek gelişmişlik' düzeyinde

Türkiye'nin 81 ilinin tamamı, doğuştaki beklenen yaşam sürelerine göre 'çok yüksek gelişmişlik' düzeyine sahip durumda. Buna karşılık ortalama öğrenim süresi kategorisinde ise aynı başarı yakalanamıyor. Ayrıca, 69 il 'beklenen öğrenim süresi' kategorisinde 'çok yüksek' performansa sahip durumda ve gelecek yıllarda bu illerde ortalama öğrenim süresinin artacağı öngörülüyor. "Beklenen öğrenim süresi" göstergesinde "düşük gelişmişlik" sınıfında bulunan Gümüşhane'yi; Hakkâri, Muş, Edirne, Ağrı, Bayburt, Şırnak, Çankırı, Çanakkale, Kars, Bitlis ve Van takip ediyor.

Gelişmiş iller cinsiyet eşitliğinde üst sırada

Öte yandan TOBB, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve TEPAV tarafından hazırlanan 81 ile yönelik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği çalışması ile İnsani Gelişmişlik Endeksi arasında da güçlü bir bağ bulunduğu gözleniyor.

İGE’de çok yüksek gelişmişlik düzeyinde yer alan illerin tamamına yakını toplumsal cinsiyet eşitliği yönünden de Türkiye’nin ortalama performansından daha yukarıda yer alıyor. Bu durum, TEPAV raporunun değerlendirme bölümünde, “Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, insani gelişmenin de ön şartı gibi yorumlanabilir” şeklinde özetleniyor.

TEPAV’ın 81 ilin mikro istihdam verilerini Harvard ve MIT akademisyenleri tarafından geliştirilen Atlas metodolojisine göre analiz ederek hazırladığı Ulusal Rekabet Gücü Endeksi’nde de ilginç veriler yer alıyor. Bu çalışmaya göre insani gelişme ile rekabet gücü arasında pozitif bir ilişki bulunmakla birlikte, Gaziantep, Konya, Manisa ve Düzce illerinin rekabet güçlerindeki performanslarını insani gelişime ekseninde yakalayamadıkları dikkat çekiyor.

Tam tersi olarak, Ankara, Antalya ve Muğla gibi iller ise insani gelişmede üst sıralarda yer almalarına rağmen, bu başarılarını üretimde rekabetçiliğe dönüştüremiyorlar.

Ayrıca, 81 ilin İGE performanslarının, kişi başı gelir performansları ile karşılaştırılmasında ise ekonomik yönden gelişmiş illerin bunu eğitim ve sağlık alanlarına çok yansıtamadıkları gözleniyor.

81 İlde İnsani Gelişme Endeksi Sonuçları (2017)

İl/Türkiye	İGE Ana Endeks						İl/Türkiye	İGE Boyutları					
	Sıra	Skor	Düzye	Gelir	Sağlık	Eğitim		Sıra	Skor	Düzye	Gelir	Sağlık	Eğitim
Ankara	1	0,857	Çok yüksek	0,89	0,90	0,78	Kırşehir	41	0,786	Yüksek	0,79	0,89	0,69
İstanbul	2	0,856	Çok yüksek	0,93	0,89	0,76	Çorum	43	0,782	Yüksek	0,78	0,89	0,69
Kocaeli	3	0,851	Çok yüksek	0,93	0,88	0,76	Nevşehir	43	0,782	Yüksek	0,79	0,88	0,69
Antalya	4	0,831	Çok yüksek	0,85	0,90	0,75	Sivas	43	0,782	Yüksek	0,79	0,88	0,69
İzmir	4	0,831	Çok yüksek	0,87	0,89	0,74	Karabük	46	0,781	Yüksek	0,81	0,89	0,66
Muğla	6	0,828	Çok yüksek	0,84	0,91	0,73	Kahramanmaraş	47	0,780	Yüksek	0,77	0,90	0,69
Tunceli	7	0,827	Çok yüksek	0,83	0,92	0,74	Hatay	47	0,780	Yüksek	0,79	0,88	0,68
Eskişehir	8	0,824	Çok yüksek	0,86	0,88	0,74	Kütahya	47	0,780	Yüksek	0,81	0,86	0,68
Bursa	8	0,824	Çok yüksek	0,87	0,88	0,74	Ordu	50	0,776	Yüksek	0,77	0,90	0,68
Tekirdağ	8	0,824	Çok yüksek	0,88	0,87	0,73	Gaziantep	50	0,776	Yüksek	0,80	0,86	0,68
Yalova	11	0,822	Çok yüksek	0,86	0,89	0,72	Giresun	52	0,774	Yüksek	0,77	0,91	0,67
Rize	12	0,815	Çok yüksek	0,82	0,90	0,73	Aksaray	53	0,773	Yüksek	0,79	0,88	0,66
Türkiye	13	0,814	Çok yüksek	0,85	0,88	0,72	Sinop	54	0,772	Yüksek	0,77	0,89	0,67
Trabzon	14	0,812	Çok yüksek	0,82	0,91	0,72	Kastamonu	54	0,772	Yüksek	0,80	0,87	0,66
Kayseri	15	0,811	Çok yüksek	0,82	0,88	0,74	Adıyaman	56	0,770	Yüksek	0,74	0,91	0,68
Karaman	15	0,811	Çok yüksek	0,83	0,89	0,72	Bartın	56	0,770	Yüksek	0,78	0,88	0,67
Artvin	17	0,807	Çok yüksek	0,82	0,90	0,71	Edirne	58	0,769	Yüksek	0,82	0,87	0,64
Bilecik	17	0,807	Çok yüksek	0,86	0,88	0,69	Niğde	59	0,767	Yüksek	0,78	0,87	0,66
Denizli	19	0,806	Çok yüksek	0,84	0,88	0,71	Afyonkarahisar	60	0,766	Yüksek	0,79	0,87	0,66
Bolu	20	0,803	Çok yüksek	0,85	0,90	0,68	Çankırı	61	0,762	Yüksek	0,79	0,88	0,63
Sakarya	21	0,802	Çok yüksek	0,84	0,87	0,71	Erzurum	62	0,760	Yüksek	0,77	0,87	0,66
Mersin	22	0,801	Çok yüksek	0,82	0,88	0,71	Ardahan	63	0,759	Yüksek	0,77	0,86	0,66
Kırklareli	23	0,799	Yüksek	0,85	0,88	0,69	Yozgat	64	0,757	Yüksek	0,77	0,87	0,65
Balıkesir	24	0,798	Yüksek	0,82	0,87	0,71	Batman	65	0,756	Yüksek	0,72	0,90	0,66
Malatya	25	0,794	Yüksek	0,77	0,90	0,73	İğdır	65	0,756	Yüksek	0,77	0,89	0,63
Kırıkkale	26	0,793	Yüksek	0,82	0,88	0,70	Bingöl	67	0,755	Yüksek	0,74	0,89	0,65
Amasya	27	0,792	Yüksek	0,80	0,89	0,70	Tokat	68	0,754	Yüksek	0,75	0,87	0,65
Düzce	27	0,792	Yüksek	0,83	0,87	0,69	Bayburt	68	0,754	Yüksek	0,76	0,90	0,63
Adana	29	0,791	Yüksek	0,80	0,87	0,71	Kilis	70	0,752	Yüksek	0,76	0,85	0,66
Isparta	29	0,791	Yüksek	0,81	0,89	0,69	Mardin	71	0,748	Yüksek	0,75	0,91	0,62
Erzincan	31	0,790	Yüksek	0,82	0,90	0,67	Diyarbakır	72	0,744	Yüksek	0,73	0,89	0,63
Samsun	32	0,789	Yüksek	0,80	0,88	0,70	Kars	73	0,740	Yüksek	0,75	0,87	0,62
Konya	32	0,789	Yüksek	0,81	0,88	0,68	Siirt	74	0,733	Yüksek	0,72	0,89	0,62
Manisa	32	0,789	Yüksek	0,84	0,87	0,68	Bitlis	75	0,729	Yüksek	0,71	0,89	0,62
Çanakkale	32	0,789	Yüksek	0,85	0,88	0,66	Şırnak	76	0,725	Yüksek	0,74	0,87	0,59
Osmaniye	36	0,788	Yüksek	0,77	0,88	0,72	Hakkari	77	0,723	Yüksek	0,73	0,87	0,60
Zonguldak	36	0,788	Yüksek	0,80	0,88	0,70	Şanlıurfa	78	0,714	Yüksek	0,70	0,88	0,60
Burdur	36	0,788	Yüksek	0,82	0,90	0,67	Van	79	0,713	Yüksek	0,70	0,86	0,60
Uşak	36	0,788	Yüksek	0,82	0,88	0,68	Gümüşhane	80	0,712	Yüksek	0,76	0,91	0,52
Aydın	40	0,787	Yüksek	0,80	0,89	0,69	Muş	81	0,711	Yüksek	0,72	0,87	0,57
Elazığ	41	0,786	Yüksek	0,78	0,89	0,70	Ağrı	82	0,695	Orta	0,68	0,86	0,57

DEVA Partisi lideri Babacan: Yoksulluk ve gelir adaletsizliği tüm toplumda derinden hissediliyor

DEVA Partisi Genel Başkanı Babacan, "Birebir duyduğumuz, gördüğümüz ve dinlediğimiz insanların derdi artık bizim derdimizdir. Bütün dertlerin çaresi olmak, bu ülkenin devası olmak boynumuzun borcudur." dedi.

Atatürk Spor Salonu'nda, "Türkiye Konuşacak Herkes Kazanacak" sloganıyla düzenlenen DEVA Partisi 1. Olağan Kongresi, Genel Başkan Ali Babacan'ın delegeleri selamlamasının ardından saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başladı.

Babacan, kongrede yaptığı konuşmada, 2020 yılındaki sıkıntılara rağmen Türkiye'nin derdine derman olmak için yola çıktıklarını söyledi.

Türkiye'nin çok zor ve karanlık dönemlerden geçtiğini belirten Babacan, "Hiçbir zorluk umudumuzu kaybetmemize neden olmadı. Hiçbir karanlık sonsuza dek sürmedi." diye konuştu.

Babacan, 28 Şubat'taki zorbalığı hep birlikte yaşadıklarına dikkati çekerek, "Benim o dönemlerde siyasete girmem, tüm bu yaşananlara karşı bir isyandı. Siyasete girdim, ülkemizi hak ettiği adalet, özgürlük ve refah seviyesine taşımak ve 2001 krizinden çıkarmak için mücadele ettim." değerlendirmesinde bulundu.

"Memur ve işçiye gururunu aşağılayan ücretler reva görülüyor"

Ülkenin yeniden ekonomik krize girdiğini ifade eden Babacan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Yoksulluk ve gelir adaletsizliği tüm toplumda derinden hissediliyor. Kötü yönetim yüzünden yoksulluk hızla yaygınlaşıyor. Çiftçiler, üreticiler elindekini kaybediyor. Esnaf günlerce siftah yapamıyor. Emeklilerin aldığı maaş günbegün eriyor. Memur ve işçiye onurunu ve gururunu aşağılayan sefalet ücretleri reva görülüyor. Gençlerimiz işsiz ve umutlarını yitiriyorlar. Hazinesinin borcu son iki yılda tam ikiye katlandı. Yazık günah değil mi?"

Ali Babacan, Türkiye'deki eğitim sisteminin fırsat eşitliği sağlamadığını, bazı medya organlarının ise susturulduğunu savundu.

Gittikleri tüm il ve ilçelerde "başı dik", "alını açık" yürüdüklerini aktaran Babacan, şunları kaydetti:

"Birebir duyduğumuz, gördüğümüz ve dinlediğimiz insanların derdi artık bizim derdimizdir. Bütün dertlerin çaresi olmak, bu ülkenin devası olmak boynumuzun borcudur. Biz bu ülkenin hangi yolda gitmesi gerektiğini biliyoruz. Sevgi, saygı ve adaletin egemen olduğu refah devleti için hakikatin yolundan bir an bile ayrılmayacağımızı biliyoruz. Bu ülkenin daha iyi bir yönetimi, demokrasiyi, adaleti ve refahı hak ettiğini çok iyi biliyoruz. Bu ülkede yaşayan tek bir insanın adaletsizliği, yoksulluğu, yoksunluğu hak etmediğine inandığımız için buradayız."

Millet İttifakı 'Parlamenter Sistem' için harekete geçiyor

Yıllık değerlendirme toplantısında gazetecilerle bir araya gelen CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı'nın 'Parlamenter Sistem' için harekete geçtiğini, yol haritasının yakında açıklanacağını belirtti.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, televizyon temsilcileriyle yıllık değerlendirme toplantısında bir araya geldi. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı'nın parlamenter sisteme dönüş için yol haritasını yakında açıklayacaklarını söyledi.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı olarak parlamenter sisteme dönüşün yol haritasını yakında açıklayacaklarını belirterek, Cumhurbaşkanı adayının kim olacağını da ondan sonra konuşulacağını ifade etti.

CUMHURBAŞKANI ADAYLIĞI

Televizyon temsilcileriyle yıllık değerlendirme toplantısında bir araya gelen Kılıçdaroğlu'na Cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı soruldu.

Kılıçdaroğlu, **"Benim irademdeki bir olay değildir. Bu sadece benim irademe bağlı değil. Millet İttifakı ve onun liderleri karar verecek. Ama önce ilkeler belirlenecek. Güçlendirilmiş parlamenter sisteme ne kadar sürede geçeceğiz, anayasa değişikliği ne sürede gerçekleşecek bütün bunları konuşup bir**

protokol yapacağız. Cumhurbaşkanı'nın kim olacağı bundan sonra konuşulur" dedi.

CHP Lideri, parlamenter sisteme dönüşün yol haritası hazırlanırken hem Millet İttifakı hem de Gelecek ve Deva Partileri'nin çalışmalarındaki ortak noktalara göre hareket edileceğini söyledi.

PINAR GÜLTEKİN'İN BABASINA TELEFON İDDİASI

Pınar Gültekin cinayetinde bir CHP Muğla milletvekilinin, aileyi arayarak davadan vazgeçmelerini istediği iddia edilmişti.

CHP lideri, "Cinayeti değil CHP'yi tartışma konusu yapmak istiyorlar. Milletvekilimiz 'eğer ispat etsinler hem milletvekilliğinden hem de CHP'den istifa ederim' dedi. Bu kadar açık ve net" ifadesini kullandı.

BAHÇELİ'DEN, AKŞENER'E 'EVİNE DÖN' ÇAĞRISI

Kılıçdaroğlu, MHP lideri Devlet Bahçeli'nin Meral Akşener'e yönelik "eve dön" çağrısı için de "Buna karar verecek olan sayın Akşener'dir.. O da genel merkezden çıkarken evime dönüyorum diyerek cevabını verdi" değerlendirmesinde bulundu.

Kılıçdaroğlu'na iktidarın reform çalışmaları soruldu. "Küçük ortağı tarafından esir alınmış bir iktidar reform yapamaz. Benim için inandırıcılığı yok" dedi.

AİHM'İN DEMİRTAŞ KARARI

Kılıçdaroğlu, iktidarı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Selahattin Demirtaş kararına gösterilen tepki nedeniyle de eleştirdi. "Hem devlet olarak uluslararası sözleşmenin altına imza atacaksınız sonra dönüp 'AİHM kararını uygulamam' diyeceksiniz. Bunun faturası Türkiye'nin önüne gelir. Ama ben söyleyeyim. Tıpış tıpış uygulayacaklar başka seçenekleri yok"

Hayvancılıkta 2020’de neler oldu?

Ali Ekber YILDIRIM

30 Aralık 2020 Çarşamba

Tarımda genel olarak 2020 yılına damgasını vuran gelişmeleri, bitkisel üretim ve diğer alanlarda öne çıkan konuları dün ayrıntılı olarak yazdık. Hayvancılıktaki gelişmeler ayrıca ele alınması ve üzerinde düşünülmesi gereken konular.

Hayvancılık yapanlar için 2020 gerçekten çok zor bir yıl oldu. Sektörün ana girdisi olan yemde hammadde bakımından yüzde 50’den fazla dışa bağımlılık, koronavirüsle gelen kısıtlamalar, dövizdeki artışa bağlı olarak yem fiyatlarındaki artış yüzde 60’a ulaştı.

Çiftçinin, ürettiği çiğ sütün, canlı hayvanın ve karkas etin fiyatı aynı oranda artmadığı gibi fiyatlar zaman zaman geriledi. Özellikle çiğ sütte fiyat 13 ayı aşkın bir süre devlet eliyle sabit tutuldu. Üretici zarar etti. Süt ineklerini kesmek zorunda kaldı.

Hayvancılıkta 2020’de yaşanan gelişmeler özetle şöyle:

Yem fiyatı serbest çiğ süt fiyatı sabit

1- Hayvancılık sektörü açısından bu yıla damgasını vuran en önemli konu kuşkusuz yem fiyatlarındaki aşırı artışa rağmen çiğ süt fiyatının sabit tutulması. Enflasyon artacak bahanesiyle çiğ süt fiyatının artırılmamasıydı. Çiğ süt referans fiyatı, Gıda Komitesi’nde belirleniyor. Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanıyor. Çiğ süt referans fiyatı 15 Kasım 2019’dan bu yana litre başına 2 lira 30 kuruş olarak uygulanıyor. Fiyat artışı her gündeme getirildiğinde “enflasyon artar” bahanesiyle fiyat artırılmadı. Yem başta olmak üzere diğer girdilerdeki fiyat artışı serbest, bunlar enflasyonu artırmıyor. Nihayet, 11 Aralık 2020 günü Ulusal Süt Konseyi’nin düzenlediği toplantıda çiğ süt referans fiyatı litre başına 50 kuruş artırılarak 2 lira 80 kuruşa çıkarıldı. Fakat uygulama 1 Ocak 2021 itibariyle başlayacak. Üstelik 30 Nisan’a kadar yine süt fiyatı sabitlendi. Daha önce litre başına 40 kuruş olarak belirlenen destekleme primi ise 30 kuruşa düşürüldü.

2- Yem fiyatının yüksek, süt fiyatının düşük olması nedeniyle hayvancılığı sürdüremeyen üreticiler ineklerini kesip sektörden çekildi veya küçüldü. 2020 yılında

çok sayıda süt ineği kesildi. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin 18 Kasım'da düzenlediği Ekonomi Şurası'nda oda ve borsa yöneticileri inek kesiminin artmasına dikkat çekmesi üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "İnek kesiminden haberim var, yem sorununu çözmemiz gerekir" dedi. Bunun üzerine Nijer'de 1 milyon hektar alanda yem üretimi gündeme geldi.

Maliyetler yüksek ürün fiyatı düşük

3- Ulusal Süt Konseyi'nin açıkladığı ve 1 Ocak 2021 itibariyle yürürlüğe girecek çiğ süt referans fiyatı ile, üretim maliyeti arasında büyük fark oluştu. Konsey'in Kasım ayı itibariyle yayınladığı verilere göre, Kasım 2019'dan Kasım 2020'ye kadar mısır silajı fiyatında yüzde 51, yoncada yüzde 28, saman fiyatında yüzde 41, süt yeminde yüzde 59.6, çiğ süt maliyetinde yüzde 48.3 artış oldu. Konsey, çiğ süt maliyetinin yüzde 48.3 arttığını duyururken fiyat artışı yüzde 23 oranında yapıldı. Üretim maliyeti yüzde 48.3 artarken süt referans fiyatının yüzde 23 artırılması üreticinin zararına üretime devam etmesi anlamına geliyor. Ayrıca, açıklanan 2.80 liralık fiyat, referans fiyat. Çiftçinin ortalama fiyatı 2.5 liranın altında gerçekleşeceği için inek kesiminin devam etmesi bekleniyor.

4- Sadece süt hayvancılığı yapanlar değil, besicilik yapanlar için de 2020 kolay bir yıl olmadı. Artan yem maliyeti rağmen karkas et fiyatı maliyetin altında kaldı. Karkas etin maliyeti 3940 lirayı bulurken üretici 33-35 liradan ancak satabiliyor. Ahırlar boşaldı. Et ve Süt Kurumu, 14 Aralık'tan geçerli olmak üzere karkas et alım fiyatını 2 lira artırarak yerli hayvan karkas et fiyatını 36 liraya, ithal hayvan karkas etini 35 liraya çıkardı.

5- Hem et hem de sütte üretici maliyetin altında ürün sattığı için para kazanamazken, tüketici yüksek fiyata et ve süt ürünleri tüketmeye devam etti.

6- Et ve Süt Kurumu'nun 2019 Sektör değerlendirme Raporu yayınlandı. 2019'da Et ithalatı yüzde 91, canlı hayvan yüzde 57 azaldı. 2020'de ithalatın daha da azaldığını söyleyebiliriz.

Çin'e süt ihracatı Venezuela'dan peynir ithalatı

7- Bu yıla damgasını vuran en önemli gelişmelerden birisi, Çin'e süt ürünleri ihracatının açılması oldu. Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 2012 yılından bu yana sürdürdüğü çalışmalar sonucunda Çin ile anlaşmaya varıldı. Çin Halk Cumhuriyeti Gümrükler Genel İdaresi, Türkiye'den 54 işletmenin bu ülkeye süt ürünleri ihraç edebileceğini duyurdu. Türkiye'nin üretim potansiyeli ve sanayi altyapısı Çin'e süt ürünleri ihracatı için yeterli. Ancak, ihracat izni almak kadar ihracatı gerçekleştirmek, pazarda kalıcı olmak, rekabet edebilmek çok önemli. İhracat izni verilen ürünler peynir altı suyu tozu, peynir, süttözu, krema ve tereyağı.

8- En çok tartışma yaratan konu ise, Venezuela'dan 1500 ton peynir ithalatı için açılan tarife kontenjanı oldu. Resmi Gazete'nin 21 Ağustos 2020 tarihli sayısında yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Venezuela'dan sıfır gümrükle 16 bin 600 ton tarım ve gıda ürünü ithalatı yapılacağı duyuruldu. Venezuela'dan sıfır gümrükle ithal edilecek ürünler arasında en çok dikkat çeken peynir oldu. Taze, eritme ve diğer peynirler olmak üzere bu ülkeden 1500 ton peynir ithalatı yapılması kararda yer aldı.

Destek var, ödeme yok

9- Koronavirüs önlemleri ve artan yem fiyatları karşısında yetiştiricilere destek olmak amacıyla 2020 yılında bir seferlik yem desteği verilmesini öngören karar Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara göre, sığır başına 65 lira, küçükbaş hayvan başına 6.5 lira yem desteği verilecek. Destek sadece küçük işletmelere verilecek. Karar çıktı ama destek henüz ödenmedi.

10- Hayvancılık desteklerinde yüzde 9.6 kesinti olacak. Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program'a göre, hayvancılık destekleme ödemeleri 6 milyar 862 milyon liradan 6 milyar 304 milyon liraya düşecek. Hayvancılık yapan yetiştiriciler 2020 desteğini 2021 bütçesinden alacak. Hayvancılık yapanlar 2021'de 558 milyon lira daha az destek almış olacak.

11- Ziraat Bankası damızlık birlikleriyle "iş ortaklığı" kurdu. Ziraat Bankası, büyükbaş dişi hayvanların kesimini önlemek ve damızlık hayvan ithalatını azaltmak amacıyla Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği (TDSYMB), Aydın, Afyonkarahisar, Burdur ve Niğde İl Birlikleri ile iş ortaklıkları kurdu.

12- Suudi Arabistan, Türkiye'den kırmızı et ve ürünleri, beyaz et ve ürünleri, su ürünleri, yumurta, bal ve bunların ürünleri ile süt ve anne sütü alternatifi olan mamaların ithalatını 15 Kasım 2020 tarihinden itibaren askıya aldı.

Özetle hayvancılık sektörü açısından gerçekten çok zor bir yıl geride kalıyor. Dileriz 2021'de sektörün sorunlarına çözüm getirecek önlemler alınır.

Sağlıklı, mutlu, bereketli günlerde daha iyi haberlerle görüşmek dileği ile yeni yılınızı kutlarım.

2020 DİJİTALLEŞME YILIYDI

Tarım ve Orman Bakanlığı 2020'yi "Dijitalleşme Yılı" ilan etmişti. Bu kapsamda Dijital Tarım Pazarı, Dijital Tarım Orman Akademisi, Akıllı Küpe Uygulaması, Elektrikli Traktör Üretimi, e-tarım portalı, Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık ve Tarımın Geleceği Geleceğin Tarımı, orman yangınlarında İHA (insansız hava aracı) kullanımı gibi projeler yaşama geçirildi.

Bu projelerin çiftçinin derdine ne ölçüde deva olduğu tartışılabilir. Gerçek olan şu ki, Türkiye, tarımda sahip olduğu potansiyeli yeterince değerlendiremiyor. Bu potansiyeli zenginliğe dönüştüremiyor. Çiftçisi de, tüketicisi de bundan memnun değil.

Türk ekonomisine İngiliz STA aşısı

Şeref OĞUZ

30 Aralık 2020 Çarşamba

Birleşik Krallık ile imzaladığımız serbest ticaret anlaşması (STA), 2021 yılının ilk fırsat penceresi oldu. Bunu sağlayan sürece katkı veren tüm paydaşları tebrik etmeliyiz. Zira bu STA sayesinde Türkiye, sadece İngiltere ile ticaret alanında değil, çok farklı sahalarda gelişme fırsatı yakalayabilecek.

Anlaşma ile AB dışında kalan İngiltere'yle olan 7,5 milyar \$ civarı ihracattan gelecek 2,4 milyar \$'lık vergi yükünden kurtuluyoruz. Ayrıca 700 milyar \$'lık AB pazarından olan İngiltere'ye, ihtiyaç duyacağı mal ve hizmet talebinde daha yakın işbirliği geliştirebileceğiz.

Benim dikkat çekmek istediğim nokta, STA anlaşmasının içine, sanayi malları yanı sıra tarım ürünlerinin de kapsanıyor olmasıdır. Bu, AB ile başlatılan fakat bir yere gelip tıkanan “Gümrük Birliği Güncelleme” modelinin, hali hazırda İngiltere ile imzalanmış olmasıdır.

Peki, şimdi ne olacak? Öncelikle bizim şirketler, STA ile kendilerine yönelen talebi karşılayabilmek için tedarik güvenliği alanında, kapasite yatırımlarına başlamalı, işbirliği ve işbölümüne gitmeli... İngiltere'de yatırım yapacak girişimcilerimiz, açılan bu fırsat penceresini kullansa iyi olur.

İngiltere; Brexit ile ekonomisinde açılan yarayı kapayabilmek için Türkiye'ye dünden daha fazla ihtiyaç duyacaktır. Bu da sanayimizi, katma değeri daha yüksek, teknolojisi geliştirilmiş üretime zorlayacaktır.

AB'NİN AFRA TAFRASI BİTER Mİ?

Brexit, Avrupa'yı da etkileyecek. Sonuçta kıta Avrupası, adasını kaybetmiştir. Türkiye ile olan ilişkilerde Brüksel'in eski afra tafrasını daha fazla sürdüremeyeceğini söyleyebiliriz.

Gördüğüm, Türkiye gerek pazar gerek üretim kabiliyetleriyle AB'nin daha fazla ihtiyaç duyacağı bir noktaya taşındığıdır. Tabii ki görenedir, görene... Köre nedir, köre ne...

Abdulkadir Selvi

AİHM'nin Demirtaş kararı ve muhalefet şerhleri

30 Aralık 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AİHM'yi ikiyüzlülükle suçlamış ve Demirtaş için 6-8 Ekim olayları sırasında Yasin Börü başta olmak üzere 53 kişinin katili olduğunu belirterek, "Kobani teröristi" demişti.

AİHM'nin **Demirtaş** hakkında iki kararı bulunuyor. AİHM İkinci Daire'nin 20 Kasım 2018 tarihli kararı ile yeni tartışmaya neden olan 22 Aralık tarihli Büyük Daire kararı. AİHM'nin **Selahattin Demirtaş**'ın "**derhal serbest bırakılması**"yla ilgili kararı şimdiye kadar avukatların attığı tweet'ler ve Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın sert tepkisi üzerinden tartışılıyor. 160 sayfadan oluşan AİHM kararını ve iki muhalefet şerhini inceleme fırsatı buldum. Gürcistanlı hâkim **Lado Chanturia** ile Türk hâkim **Saadet Yüksel**'in muhalefet şerhleri dikkatle incelenmeye değer. Bunları başlıklar halinde aktarmak istiyorum.

ÖNCE AİHM KARARI

- 1) Türkiye'nin '**parlamentolar arası birlik kararı bulunması**' nedeniyle başvurunun kabul edilemez olduğu yönündeki itirazı oybirliği ile reddedilmiş.
- 2) Anayasa Mahkemesi önündeki bireysel başvuru yolunun tüketilmediğine ilişkin itirazı başvurunun kabul edilebilirliğine ilişkin karardan önce yapılmadığı için reddedilmiş. Oyçokluğuyla alınan bu karara itiraz, muhalefet şerhlerinde önemli bir yer tutuyor.
- 3) Tazminat yolunun tüketilmediğine ilişkin itiraz ise **Demirtaş** hakkında etkili bir hukuk yolu olmadığı gerekçesiyle reddedilmiş. Ancak muhalefet şerhinde bu karara ilişkin itirazlar da yer alıyor.

MAKUL ŞÜPHEYİ KARŞILAMAYAN DELİL ELEŞTİRİSİ

AİHM Büyük Daire'nin kararını incelerken yargımızın ciddi olarak tartışması gereken bir hükümle karşılaştım: "**Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'nce sunulan delillerin, sözleşmenin 5'nci maddesinin gerektirdiği makul şüphe kıstasını karşılamadığı, objektif bir gözlemcinin bu delillerle başvuranın (Demirtaş) tutuklandığı suçları**

işlediğine ikna edilemeyeceği gerekçesiyle sözleşmenin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir” deniliyor.

MİLLETVEKİLİ OLMASI

AİHM, yapılan Anayasa değişikliği ile **Demirtaş**’ın dokunulmazlığının kaldırılarak yargılanmasının önünün açılmasına değinmiyor. Ancak **Demirtaş**’ın tutuklu olması nedeniyle Meclis çalışmalarına ve seçim kampanyalarına katılamadığı, siyasi tartışma özgürlüğünün bastırıldığı kanaatine varıyor. Ve derhal serbest bırakılmasını istiyor.

LADO CHANTURIA’NIN MUHALEFET ŞERHİ

Lado Chanturia, muhalefet şerhinde AİHM’ye esaslı eleştiriler getiriyor.

1)Anayasa Mahkemesi’nin **Demirtaş**’la ilgili olarak 9 Haziran 2020 tarihinde verdiği uzun tutuklulukla ilgili ihlal kararının AİHM tarafından kabul edilmeme kararına katılmadığını belirtiyor. AİHM’ye, adil ve orantılı bir karar verebilmek için Anayasa Mahkemesi’nin ihlal kararını kabul etmesi gerektiğini hatırlatıyor.

2)Anayasa Mahkemesi ihlal kararında **Demirtaş**’a uzun tutukluluk nedeniyle tazminat ödenmesine hükmetmişti. **Chanturia** haklı olarak AİHM’ye “Bu tazminat miktarını incelemelisiniz” diyor. “Tazminat miktarı incelenmeden orantısız olduğu değerlendirilemez” itirazında bulunuyor.

CİDDİ UYARI

3)Chanturia, AİHM içtihatlarında yer alan ulusal mahkemelerle diyalogun, Anayasa Mahkemesi söz konusu olunca neden kabul edilmediğini sorguluyor. “Önemli bir ilke olan uluslararası yargı işbirliği ilkesi göz ardı edilerek ulusal mahkemelere ne tür bir mesaj verilmek istenmektedir?” diye soruyor. Yani “AİHM olarak yerel mahkemeye gözdağı mı veriyorsun” diyor.

SAADET YÜKSEL’İN MUHALEFET ŞERHİ

Baştan itiraf edeyim. AİHM yargıcı **Saadet Yüksel**’in muhalefet şerhinin başlı başına bir yazı konusu yapılması gerekiyor. **Saadet Yüksel**’in değerlendirmelerine muhalefet şerhi demek kanaatimce haksızlık olur. **Yüksel**, Demirtaş kararı üzerinden AİHM’nin yaklaşımını ciddi bir sorgulamaya tabi tutuyor.

1)**Yüksel**, Anayasa Mahkemesi’nin 9 Haziran 2020 tarihli ihlal kararını hatırlatarak, **Demirtaş**’ın tutukluluğunun devam ettirilmesinin, Meclis faaliyetlerine katılamaması ve siyaset yapamaması gibi kısıtlamaların yerel mahkemelerce dengelenmediğine karar verdiğinin altını çiziyor.

2) Anayasa Mahkemesi’nin birinci kararında **Demirtaş**’ın ilk tutukluğunun Anayasa’ya uygun olduğuna karar verdiğinin altını çiziyor. İkinci kararında ise tutukluluğun uzatılmasında ihlal kararına vardığını hatırlatıyor. AİHM’ye “**Dikkate almadığınız Anayasa Mahkemesi birinde Anayasa’ya uygunluk, diğerinde ise hak ihlali verdi**” diyor.

3)**Saadet Yüksel** de **Chanturia** gibi AİHM’nin Anayasa Mahkemesi’nin Türkiye aleyhine verdiği tazminat miktarını incelemesi gerektiğini söylüyor. Oysa AİHM, incelemeye gerek görmeden reddetmişti.

DERHAL BIRAKILMAYA İTİRAZ GEREKÇESİ

4) **Saadet Yüksel** kapsamlı muhalefesinde AİHM'nin **Demirtaş**'ın, derhal serbest bırakılmasıyla ilgili kararına geniş yer veriyor. "Yerel mahkemeler önünde derdest olan, taraflar arasında ihtilaflı olan ve davanın kapsamına girmeyen bir hukuki meseleye dayalı olarak yapılan, alışılmışın dışında bir değerlendirme temelinde devleti, başvuranın derhal serbest bırakılmasını sağlamaya davet ettiği sözleşmenin 46. maddesinin uygulanmasına karşı oy kullandığımı saygılarımla belirtirim" diyor. Burada AİHM'nin **Demirtaş**'ın serbest bırakılması için oybirliği ile karar aldığı iddiası çöküyor. İki üye muhalif kalmış.

ANAYASA MAHKEMESİ'NE SAYGI GÖSTERİLMELİYDİ

5) AİHM yargıcı **Saadet Yüksel**, AİHM'yi uyarıyor. **Yüksel**, **Demirtaş**'ın ikinci tutukluluğu konusunun Anayasa Mahkemesi'nin önünde derdest olan bir bireysel başvuru olduğunu hatırlatıp, AİHM'yi "**İzlenmesi gereken, ikincilik ilkesi doğrultusunda yerel mahkemelerin yetkisine saygı göstermek olmalıydı**" diye uyarıyor.

DEMİRTAŞ HAKKINDAKİ CEZA DAVASI HATIRLATMASI

6) **Saadet Yüksel**'in önemli eleştirilerinden birini de AİHM'nin karara varırken bütünlük içinde hareket etmemesi noktası oluşturuyor. **Yüksel**, **Demirtaş**'ın hem ilk tutukluluk kararının hem de mevcut tutukluluk kararının aynı olgulara dayalı suç isnadı ve aynı ceza yargılamaları nedeniyle olduğunun AİHM tarafından belirtilmemesine dikkat çekiyor.

Demirtaş, 6-8 Ekim tarihleri arasında 53 kişinin ölümüne neden olan Kobani olayları ve teröre destek ile PKK terör örgütüne ilişkin beyanları nedeniyle yargılanıyor. AİHM'nin görmek istemediği nokta burası.

ESASLI ELEŞTİRİ

7) AİHM yargıcı **Yüksel**, AİHM'yi ciddi bir sorgulamaya tabi tutuyor.

Yüksel, "**Bildiğim kadarıyla mevcut dava, büyük dairenin ihlal tespit ettiği bir şikâyetten ziyade olgusal bir meselenin diğer olgusal meselelerle birlikte sözleşmenin 18. maddesi kapsamında değerlendirilmesine dayalı olarak bir başvuranın serbest bırakılmasının tavsiye edildiği ilk Büyük Daire davasıdır**" diyor.

AİHM sadece "**Serbest bırakılmalı**" demiyor, "**Derhal serbest bırakılmalı**" diyor. Gereğinden fazla angaje bir karar.

ÖNEMLİ NOKTA

Yerim kalmadı ama bir noktaya değinmeden geçersen büyük eksiklik olur.

8) AİHM yargıcı **Yüksel**, AİHM'nin "**makul şüphe**" konusunda görmek istemediği bir noktaya dikkati çekiyor. **Demirtaş**'ın 6-8 Ekim olayları sırasında attığı tweet'i ve PKK ile **Öcalan** konusundaki açıklamalarını sıralayıp "**Makul şüpheye dayalı olarak yakalandığı ve tutuklandığı kanaatindeyim**" diyor.

Dedim ya, AİHM yargıcı **Yüksel**'in muhalefet şerhi başlı başına bir yazı konusu olmayı hak ediyor.

Abdurrahman Yıldırım
ayildirim@htgazete.com.tr

Yumurtada tek sepet riski ve dolar hüsranı

Gıda enflasyonunda genellikle taze meyve ve sebzeden yakınırsınız. Çünkü fiyatlarda önde giden bu gruptur. Son bir yılda meyve sebze fiyat artışı yüzde 35.72'dir.

Fiyat artışları unutulmaz, bedelini bizzat ödediğimizden olsa gerek duyarlılık yüksektir. Ama fiyat düşüşlerini hafızamız genelde siler, fiyatların gerilemesi doğalmış gibi gelir.

Son bir yılda TÜİK verileriyle fiyatı en çok artan iki gıda maddesinden biri karnabahar, diğeri yumurta. Karnabaharda üretim düşüşü olduğunu Tarım Bakanlığı verilerinden öğrendik. Tüketimi de yumurta kadar değil.

YUMURTASI ETİNDEN NİYE PAHALI?

-Ancak yumurta öyle değil. Hemen her gün tüketiliyor. **Fiyat artışı da son bir yılda yüzde 76'yı buldu.** TÜİK verileriyle yumurtanın adedi Kasım 2019'da 43 kuruştan bu kasımda 83 kuruşa yükseldi.

-Bir kiloda orta büyüklükte yumurtadan yaklaşık 17.5 tane bulunur. Bu durumda bir kilo yumurtanın fiyatı 14.58 liraya gelir. Tavuk etinin kilosu ise 13.73 TL'den gidiyor.

-Yani **tavuğun eti tavuğun yumurtasından 85 kuruş daha ucuz.** Yumurtayı yapan tavuğun fiyatı yumurta kadar etmiyor.

YUMURTADA IRAK KRİZİ

-Tavuk eti fiyatları da son bir yılda yüzde 26.3 arttı. Ama yumurta fiyatlarındaki yükseliş bunun üç katını buldu.

-İkisi de tavuk, ikisinin beslenmesi birbirine yakın, beslenme maliyetleri hemen hemen aynı. Bu durumda **yumurtanın fiyatı tavuk eti fiyatının üç katına fırlatan nedir?**

-Bunun iki ana nedeni var. Biri artan kurlar nedeniyle ithal girdileri yükselen yem fiyatlarındaki artıştır.

-İkinci neden ise geçen yıl yaşandı. Yumurta üretiminin yaklaşık dörtte biri ihraç ediliyor ve bunun dörtte üçü Irak'a yapılıyordu. **Irak Mayıs 2019'dan itibaren Türkiye'den yumurta almayı durdurdu.**

FİYAT ÖNCE % 40 DÜŞTÜ, SONRA % 76 ARTTI

-Mayısta Irak ambargosu, temmuz ve ağustosta fiyat düşüşleri yoluyla yumurta sektöründe kriz yarattı. Üretici fiyatı yarı yarıya düştü. **Zararına satışa dayanamayanlar battı.** 17 milyon tavuk kesime yollandı, yaklaşık 1 milyon tavuk telef oldu.

-Yumurtada tüketici satış fiyatı 68.96 kuruştan Temmuz 2019'da 40.91 kuruşa indi. Fiyatlar 8 ayda yüzde 40 geriledi.

-2019 yaz ortasında fiyatların dibe vurmasıyla yaşanan iflaslar sonrası toparlanma başladı. Sektör üzerindeki fazlalığı attı, taleple üretimi dengeledi.

-Kasım 2019'da adette 47.22 kuruşa yükselen fiyatlar Kasım 2020'de 83.33 kuruşa çıktı. Son bir yılda yüzde 76'yı bulan artış, daha önce yıkıcı fiyat düşüşünün bir düzeltmesi olarak gerçekleşti.

TEK SEPETTEKİ YUMURTALARI DÜŞÜRDÜK

-Sektörün ihracat yönüyle tek bir pazara bağımlılığından kaynaklanan riskin gerçekleşmesi önce sektörün kendini vurdu. Krizde sektör kapasitesinin yaklaşık beşte birini kaybetti. **Yumurta sektörünün bizzat kendisi yumurtalarını tek bir sepete koymanın bedelini ağır ödedi.**

-Tek sepete konulan yumurtaları düşürüp kırmak Türkiye'yi yaklaşık 325 milyon dolarlık yıllık ihracattan etti. Yıllık 22 milyar adetlik yumurta üretimini 16 milyar adede düşürdü. Üretimde dünya 8.'liği de gitti.

-Yurtiçinde yumurta fiyatlarında da önce dramatik bir düşüş, ardından herkesi şaşırtan yüzde 76'lık artış yarattı.

İTHALATA VE DOLARA BAĞIMLILIK

-Tavukların beslendiği yemlerin fiyat yükselişleri de çok hızlı. Çünkü yemin ana ham maddeleri mısır, soya, yağlı tohumlar ithal ediliyor. **İthalata bağımlılık oranımız yüzde 45.**

-Bu ürünlerin **dünya fiyatları ise yılın ikinci yarısında yüzde 45-50 arasında arttı.** Üzerine bir de doların TL karşısındaki artışı bindi.

-**Yemde ithalata yılda yaklaşık 4 milyar dolar ödüyoruz.** Doların son günlerdeki düşüşü ancak gelecek aylarda fiyatlara yansıyacak. Şimdiye kadar yansıyan ise yıl içinde yüzde 44'e varan kur artışıydı.

-**Kısaca bizim tavuklar dolarla yemleniyor ve dolar yumurtluyor, sofralarımızda yediğimiz yumurta bu.**

-Eğer yerli ve milli üretimi hedefliyorsak, enflasyonda kalıcı düşüşü istiyorsak, öncelikle yem ham maddelerinden işe başlamak gerekiyor.

2021 için umut var mı?

Esfender KORKMAZ

30 Aralık 2020

Yahya Kemal'in deniz türküsü şiirinin sonu; **"insan alemde hayal ettiği müddetçe yaşar."** Mısrası ile bitiyor. Son iki senedir, halkın refahını olumsuz etkileyen ekonomik krizin üstüne bu senede pandemi bindirince 2020 yılı kayıp yıl oldu. İstikrar ve huzur içinde bir 2021 umut etmek istiyoruz.

İstikrarın şifreleri, demokrasi, hukuk, ekonomik ve siyasi istikrardır.

Güne bakınca, hayal etmenin bile ne kadar zor olduğunu görebiliyoruz.

Siyasi iktidar Hukuk reformu dedi ve fakat arkasından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına uyulmayacağını dile getirdi. **Anayasa Mahkemesi kararları uygulanmıyor.** Bu gidişi tersine çevirmek şimdilik zor görünüyor.

İnsan hakları ve siyasi özgürlükler endeksinde Türkiye 2017 yılından beri özgür olmayan ülke statüsüne geçtik. Başkanlık rejimi değişmeden, yeniden özgürlük statüsüne geçmek mümkün değildir. **Ayrıca iktidarda tutunmak için 2021 yılında daha çok muhalifi susturmak isteyecektir.** İç işleri bakanının mahkeme kararı olmadan dernek ve vakıflara kayyım atayacağı yasalaşması da özgürlüklerin daha çok tırpanlanacağını gösteriyor.

Çin'de demokrasi yoktur. Mülkiyet haklarında sınırlama vardır. Ama yasalar ve kurumlar istikrarlıdır. Sermaye de emekte ona göre pozisyon alabiliyor. Bizde yasalar ve kurumlar yerinden oynadı. **Yasalar çok sık değişiyor. Belirsizlik arttı.** Yeni yasayı bir yıl içinde değiştirmesi hiçbir iktidardan bekleyemezsiniz.

Ekonomiye gelince, 2021'e devreden en riskli üç sorun var... Döviz sorunu, dönmeyen kredileri ve işsizlik.

2021'de **Merkez Bankası**, enflasyonun üstünde Türkiye'nin risk primini karşılayacak bir reel faiz politikası devam ederse, portföy yatırımları olarak yabancı sermaye gelir. Ayrıca Turizm gelirlerinde de bu seneye göre artış olacaktır. Cari açık bu seneye göre daha düşük kalır.

Dış borçlarda, bankaların ve özel sektörün yurt dışında ihtiyaten tuttıkları dövizlerinin olması gerekir. Bu nedenle bir temerrüt sorunu olmaz.

Döviz sorununda en büyük handikap, Biden ile AB'nin anlaşarak Türkiye'ye daha büyük yaptırımlar uygulamasıdır. O zaman yeni bir kur şoku yaşayabiliriz. Türkiye'yi kaybetme riski olduğu için bunu yaparlar mı? Bu alanda Türkiye'nin batıdan kopması için elinde fazla seçenek yoktur. Ayrıca CAATSA yaptırımlarını kişiselleştirebilirler.

Ama ne yaparsak yapalım, 2021 yılında İMF'ye gideriz.

Bu BDDK pandemi nedeni ile kredi hacmini genişletmek, kredi versinler diye aktif rasyosunu yüzde 100 yapınca, özel bankalar riskli kredilerden kurtulmak için mevduatı daralttılar. Sonradan BDDK bu kararını kaldırdı. Ancak bankalar zarar gördü. **Bu sene dönmeyen krediler oranı yüzde 4,2'dir.** 2020'de pandemi nedeni ile birçok firma kapandı, esnaf para kazanamadı. 2021'de işsiz sayısı da artacak. Kur artışları döviz borcu olanların borç yükünü artırdı. Bu nedenlerle 2021'de dönmeyen krediler oranı artacak. Ancak bankaların karlarında bir düşme olur. Kriz olmaz.

İş aramayan ve fakat iş bulursa çalışmaya hazır olan fiili işsizleri de katarsak, 2020 yılı 8,5 milyon işsizle kapanacak. Fiili işsizlik oranı da yüzde 23 oldu. **Pandemi nedeniyle işten çıkarma yasağı kalkarsa, birçok işçinin döneceği şirket kalmadı.** Bir çoğu da daralmaya gidecektir. 2021 de fiili işsiz sayısı 9,5 milyona çıkacaktır. Fiili işsizlik oranı da yüzde 28'e çıkacaktır.

MB beklenti anketinde 2021 büyüme oranı yüzde 3,8, İMF'nin tahmini yüzde 5'tir. Büyüme bu seviyelerde olur. Ancak talep artışına dayalı bir büyüme yaşıyoruz. Bizde tasarruf oranı düşük olduğu için talep artışı kısmen gelir artışı ve kısmen de servet azalması yoluyla olur. Dahası **net dış borç ödüyoruz. Bu da servet azalmasına neden oluyor.**

Enflasyona gelince, reel faiz devam etmezse kur artışı enflasyona daha hızlı yansıyor. Reel faizin ise talebi kısıcıcı etkisi de var. 2021 yılında TÜFE'nin bu seneki gibi devam etmesi, yüzde 14 yüzde 15 seviyesinde olması beklenir.

Son söz; **Tren raydan bir dakikada çıkar ve fakat raylara dönüşü uzun sürer. Ekonomi bir defa raydan çıktı. Kısa sürede istikrar yoluna giremez.**

30 Aralık 2020, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Arda Turan kendisine Fatih Terim'in tanıdığı şansın hakkını verdi

2020'yi ileride tabii ki salgınla ve buna ilişik sayısız mutsuzluklarla hatırlayacağız. Ama her şey karamsar olmamızı gerektirmiyor. Bu yıl beni etkileyen mutlu olaylardan biri Fatih Terim'in bütün engellemelere rağmen Arda Turan'ı Galatasaray futbol takımına almasıydı. Geçmiş başarılarla dolu bu sporcu, son dönemde adeta boşlukta gibiydi. Açıkçası ziyan olmak üzereydi... Ama Fatih Terim, Arda Turan'ın kaderine yeniden yön verdi. Ve şimdi Arda Turan yine her maçta gol atan parlak bir futbolcu konumunda.

Babacan ve Davutoğlu

Ancak kişilerin önünde ufuk açılmasına dönük her girişim aynı sonucu vermiyor. Örneğin Recep Tayyip Erdoğan başbakanken Ali Babacan'ı, cumhurbaşkanıyken de Ahmet Davutoğlu'nu siyasetin zirvelerine taşıdı. Ali Babacan ekonominin egemeni oldu, Ahmet Davutoğlu da başbakanlığa geldi. Ne var ki bu iki isim de şimdi Erdoğan'ın altını oymaya çalışıyor ve eskisi gibi iktidar sahibi olmaları da mümkün değil. Anketlerdeki sonuçlar onları şimdiden yere seriyor.

Ve Binali Yıldırım

Babacan ve Davutoğlu gibi iki iyi olmayan örneğe karşı bir de Binali Yıldırım gibi seçkin bir isim var karşımızda. Üstlendiği her görevi hakkıyla yerine getiren ve son olarak üstlendiği başbakanlığı da hakkıyla yerine getiren Binali Yıldırım, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın en güvendiği isimlerin başında geliyor. Belli ki durum ne olursa olsun Binali Yıldırım'dan bir Babacan veya Davutoğlu çıkarmak mümkün değildir. Hatta Erdoğan'ın "**Kardeşim**" diyerek cumhurbaşkanlığını verdiği bir Abdullah Gül de çıkmayacaktır Binali Yıldırım'dan... Evet... 2020 yılına veda etmek üzere olduğumuz bu günlerde insanlar ve olaylar arasında dolaşmayı denedim...